

شهر آرا درباره اهمیت توجه به تولید مستند گزارش می دهد

مشهد از چشم دوربین مستندسازان

ضحی زردکانلو

مستند از آنجا که برگرفته از واقعیت است، علاوه بر جاذبه های سینمایی که دارد، محل توجه طیف وسیعی از مخاطبان و سبک موردعلاقه بسیاری از فیلم سازان است. همچنین ورود به موضوعاتی چون مستند پژوهشی، می تواند اساس بسیاری از آثار هنری همچون تئاتر، فیلم سینمایی و رمان باشد. در سال های گذشته، مستندسازی در ایران وبه تبع آن مشهوروق چشمگیری یافته است و مستندسازان مشهدی علاوه بر درخشش در جشنواره های خارجی در رویدادهایی چون «سینماحقیقت»، «عمار و...» نیزخوش درخشیده اند، باین حال آن ها از حلقه مفقوده ای گلابه دارند که میان مستندسازان توانمندوظرفیت های متعددوآرزوشنندی که درمشهدوجوددارد، از یادرفته است وضعف مدیریتی راناشی از این واقعه می دانند. این موضوعات را با مسعود زارعیان، حجت احمدی زرومحسن عقیلی، از فیلم سازان مطرح مشهدی که سال هادرمشهدو کشور وخارج از کشور اثر تولید کرده اند، درمیان گذاشته ایم. این ها درباره اینکه حضور مستندسازان مشهدی در خارج از کشور چقدر می تواند برای معرفی مشهد موثر باشدو نقش مستند به عنوان یکی از ابزارهای مهم پیوند چیست و مدیران فرهنگی چه وظیفه ای در برابر مستندسازان دارند، سخن گفته اند.

مسعود زارعیان:

مشهد از هر نظر اهمیت دارد؛ از لحاظ فرهنگی، تاریخی، اجتماعی و سیاسی موقعیتی خاص و راهبردی در خاورمیانه و جهان اسلام دارد، اما متأسفانه ما در این سال ها نتوانسته ایم از این ظرفیت ها استفاده و آن ها را به درستی معرفی کنیم

● مشهد و تبادل جهانی

مسعود زارعیان که این روزها در حال تولید مستندی در ترکیه با موضوع پوشاک است، بر این باور است که حضور فیلم سازهای مشهدی در خارج از کشور، منجر به تبادل فکری می شود. وقتی فیلم سازهای ایرانی در فضایی حضور یابند که تعدادی از فیلم سازان با سابقه و برگزیده کشورهای گوناگون نیز در آنجا حضور دارند، فضای مناسبی برای تبادل تجربیات و اطلاعات روز فراهم می شود.

به گفته او نمایش فیلم هاوبرگزاری کارگاه ها، ارتباطات وسیع تر و نگاه باترزی به فیلم سازی می دهد تا ویژانه های مختلف آشنا شود. هر جشنواره در دنیا مخاطبانی داردو بسته به درجه ای که دارد، می تواند برای فیلم ساز آورده ای داشته باشد. این مستندساز یادآوری می کند: سینمازبان بین المللی است که از طریق آن می توانیم تصویر روشن ودرستی را از کشور و اعتقاد آتمان در میادین جهانی به نمایش بگذاریم.

اما محسن عقیلی، دیگر مستندساز مشهدی که در حال تولید مستند، دیدار در آسمان با موضوع سردار شهید سلیمانی است، بر این باور است که اگر قرار است ظرفیت های مشهد را صادر کنیم، باید سوغات مشهد را با نگاه مستندساز غیر ایرانی و غیرمشهدی صادر کنیم. باید از مستندسازان غیر ایرانی دعوت کنیم و آن ها مشهد و ایرانی را که به اشتباه معرفی شده است، درست معرفی کنند. من مستندساز وقتی از مشهد به شهرهای کشوری دیگر می روم، به دنبال سوزهای خارج از این خاک هستم، طبیعتاً خ دادن این اتفاق، مستلزم برگزاری جشنواره های مستمر در مشهد است. عقیلی با تأیید این موضوع می گوید: مادر مشهد از بزرگی ظرفیت امام هشتم^(ع) غافل مانده ایم، شاید چون این نعمت آن قدر به ما نزدیک است که به آن عادت کرده ایم.

● ظرفیت های از یادرفته

بی شک در مشهد ظرفیت های بسیاری برای مستندسازی وجود دارد و مستندسازان کارگشته ای نیز در این شهر حضور دارند. اما بسیاری از همه کدام ظرفیت و پتانسیل در مشهد مغفول مانده است؟

زارعیان در پاسخ به این پرسش می گوید: مشهد از هر نظر اهمیت دارد؛ از لحاظ فرهنگی، تاریخی، اجتماعی و سیاسی موقعیتی خاص و راهبردی در خاورمیانه و جهان اسلام دارد، اما متأسفانه ما در این سال ها نتوانسته ایم از این ظرفیت ها استفاده و آن ها را به درستی معرفی کنیم؛ مثلاً سفر از بلوچیک شهر کوچک در شمال ترکیه است که مردم انش برای اولین بار پیاز زعفران را از خراسان به شهرشان بردند و در زمین هایشان کاششتند و حالا زعفران نیز صادر می کنند. این شهر کوچک ۲۳ دوره است که جشنواره برگزار می کند و آن ها توانسته اند با کمترین امکانات، گردشگر جذب کنند. این موضوع در شهری مثل مشهد به نتنها اتفاق نیفتاده است، بلکه روز به روز آثار تاریخی و یافت تاریخی ما از بین می رود، مثل بافت تاریخی اطراف حرم که سابقه چند صد ساله دارد و اکنون انبوه هتل ها، حرم امام رضا^(ع) را دربر گرفته است. مانه تنها

مریلا زارعی، بازیگر سرشناس سینما، در مشهد بیان کرد:

«هناس» برگ از تاریخ معاصر این سرزمین است

از ظرفیت های گردشگری استفاده نکرده ایم، بلکه هرچه داشتیم، از بین برده ایم.

وی همچنین با اشاره به برگزاری جشنواره فیلم مستند بهشت که با موضوع امام رضا^(ع) در مشهد به عنوان پایتخت فرهنگی ایران و جهان اسلام برگزار می شد، با اعتراض به تعطیل شدن وادامه پیدانکردن این رویداد مهم می گوید: آیا مشهد نباید جشنواره ای داشته باشد که در آن فقط درباره امام رضا^(ع) فیلم ساخته شود؟ حجت احمدی زر، دیگر مستندساز مشهدی، نیز بر این باور است که مشهد ظرفیت های گسترده ای در حوزه مستندسازی دارد: «ما مستندسازان بسیاری در حوزه های مختلف با گرایش های گوناگون داریم که در سطح استانی و ملی و بین المللی کار می کنند،

به گفته احمدی زر علاوه بر امام رضا^(ع) که در اس ظرفیت های مشهد برای فیلم سازی است، مادر این شهر ظرفیت هایی داریم که در هیچ جا وجود ندارد، زبان و ادبیات فارسی، تاریخ و تمدن خراسان بزرگ، معماری، فردوسی و سایر علما و شخصیت های بزرگی که متعلق به خراسان و مشهد است، از ظرفیت های مهم فیلم سازی در این خله است.

● ضعف های مدیریتی

از سخنان کارشناسان به این نتیجه می رسم که با وجود اینکه در مشهد مستندسازان توانایی داریم، بسیاری از ظرفیت های مستندسازی در این شهر فراموش شده است. از طرفی نمی توان این موضوع را نادیده گرفت که سوزهای نابیی از هنرمندان مشهدی در جشنواره های گوناگون، خوش درخشیده است. به اور حجت احمدی زر، این موضوع ناشی از انرژی و خواست مستندسازان و گاه سلیقه مدیران بوده است که تمایل داشته اند مستندی

محسن اسلام زاده، مستندساز سرشناس مشهدی، از محدودیت های فیلم سازی درباره شهرش می گوید چرا مستندساز مشهدی در تهران فیلم بسازد؟

در مشهد مفاخر بسیاری داریم. قصه ها و روایت های حماسی زیادی با موضوع عشاق امام رضا^(ع)، دفاع مقدس، فردوسی و... داریم، سوزه هایی که برای جهان اسلام بسیار مهم است و نباید از آن ها غافل شد. اما متأسفانه در مشهد تولید کردن اثر هنری کار بسیار سختی است؛ هم برای مشهدی ها هم برای غیرمشهدی ها. در حال حاضر هنرمندان مشهدی این عرصه بسیار علاقه مند هستند و پای کارند تا برای شهرشان فیلم بسازند اما باز هم شاهدیم آن انرژی لازم را، ندارند. مشهد این ظرفیت را دارد که درباره اش سالی چند اثر مستند، کوتاه، سینمایی و... تولید شود اما هنوز این اتفاق نیفتاده است. در مشهد خیلی به ندرت مستند تولید می شود و اصلاً مشخص نیست این آثار نگاه جهانی دارند یا نه. با این روش نمی شود از مشهد شهر جهانی ساخت. البته مشهد به دلیل حضور علی بن موسی الرضا^(ع) شهری جهانی است و آرزوی خیلی از هنرمندان دنیاست که بتوانند در اینجا فیلمی بسازند، ولی ما مستند تولید می شود و اصلاً مشخص نیست این آثار نگاه جهانی دارند یا نه.

یکی از لازمه های مهم فیلم سازی در مشهد، توجه به انتشار روایت های متفاوت و متعدد است، چون وقتی آثار متعددی تولید شود، از دل آن ها کارهای خوب هم ساخته می شود. حرف های جدید گفته می شود و به نگاه های تازه ای می رسم. در این صورت می توانیم امیدوار باشیم که آثار جهانی هم تولید شود. فیلم سازان بسیار توانمندی هم در مشهد و هم در کشور داریم که طرح های خوبی دارند. اما باید بروکراسی های اداری و بدحسابی مدیران به

حجت احمدی زر: علاوه بر امام رضا(ع) که در اس ظرفیت های مشهد برای فیلم سازی است، ما در این شهر ظرفیت هایی داریم که در هیچ جا وجود ندارد. زبان و ادبیات فارسی، تاریخ و تمدن خراسان بزرگ، معماری، فردوسی و سایر علما و شخصیت های مهمی که متعلق به خراسان و مشهد است

پایان برسد، وقتی یک مسئول و برنامه ریز یک قدم بردارد، فیلم سازان صد قدم به جلو بر خواهند داشت. شاید هم مدیر به لحاظ بودجه و امکانات، محدودیت هایی دارد که نمی تواند کاری از پیش ببرد. مادر میان بدنه مستندسازان، مشکلی نداریم. مسئولان ما باید به جای اقدامات سلبی با اقدامات ایجابی به سمت مستندسازی بایند. اکنون چند مستند، فیلم یا پوینمایی با اقدامات ایجابی در حوزه حجاب که بخش این روزها داغ است، ساخته شده است؟ بخشی از آثاری که تولید شده است، خودجوش است و برای برخی نیز مدیری پای کار بوده و از آن حمایت کرده است. اما با یک گل بهار نمی شود. با استثنائات نمی توان فرهنگ سازی کرد. باید آن قدر ذیل یک راهبرد، آثار متعدد قوی، ضعیف و فاخر تولید شود که از میانش، بتوان آثار جهانی استخراج کرد. اکنون ما شاهد چنین فضای حمایتی در عرصه فیلم سازی در مشهد نیستیم. من نمی دانم در نهادها چه می گذرد اما خروجی رami ببینیم که مطلوب نیست و اگر بخواهیم همین گونه جلو برویم، مدیون مشهد و امام رضا^(ع) خواهیم بود.

اگر یک مدیر پای کار باشد و از فیلم سازان برای همکاری، دعوت و کاغذ بازی اداری را حذف کند، آثار بسیار خوبی تولید خواهد شد؛ وگرنه شاهد مهاجرت بیشتر هنرمندان مشهدی خواهیم بود. در مشهد سوزه هست، مستندساز هم هست، اما چرا مستندساز مشهدی باید در تهران فیلم بسازد؟ هر مستندساز مشهدی می تواند دست کم سالی یک مستند در حوزه بین المللی تولید کند، به شرط آنکه از او حمایت شود.

خود را در جایگاه آن نقش ها قرار بدهم و برایم بسیار سخت و دشوار بوده است اما خدا را شاکرم که همکاران و دوستانم به من این فرصت ها را دادند و بسیار لذت بردم. بازیگر «هناس» تأکید کرد: امیدوارم در فیلم به گونه ای حضور یافته باشم که دوبار این سعادت شامل حال من شود؛ چون برخی نقش هایی که اتفاقاً از خود احوال شخصی من دور است، بسیار برایم سازنده است، احوال مرا درگون می کند و نگاهم را تغییر می دهد.

● مشهد؛ شهر امیدواری

زارعیان نیز با اینکه وضعیت نامطلوب مستندسازی در

مشهد راناشی از نبودمدیران لایق فرهنگی می داند، به

آمدن مستندسازی در مشهد ناامید نیست و می گوید که

با مدیران فرهنگی که سر کار آمدند، دلش روشن است:

«من هیچ وقت ناامید نشدم. اگر این عمر مختصر را به

شکوه و گلایه نگذرانیم، باید در همین شرایط کار خودمان

را انجام دهیم و تأثیر فرهنگی خودمان را بگذاریم تا از

دنیا عقب نیفتیم.» زارعیان می گوید: باید ظرفیت های

وجود شش سالگی شود. هنرمندان توانمند شناسایی

شوند و رویدادهای فرهنگی با همکاری همه نهاد های

فرهنگی برگزار شود. به مستندسازی، اعتبار اختصاص

داده شود و هنرمندان بر مبنای لیاقتشان پای کار یابند

و با همفکری و هم اندیشی برای برگزاری جشنواره های

مشهدی فراخوان داده شود.

شهر آرا

SHAHRAANWS.IR
۲۲ دیسر ۱۳۹۱
شماره ۱۳۴۴
۱۵

فرهنگ وهنر

اخبار هنری مشهد

دیوارنگاره غدیر خم در بوستان جهان شهر

اداره هنری معاونت فرهنگی اجتماعی شهرداری مشهد، با توجه به ظرفیت گسترده شهری در اراضی پادگان لشکر ۷۷، دیوار نگاره ای به طول ۴۵۰متر و ارتفاع و مساحت هزار و ۵۰۰متر

با موضوع واقعه غدیر اجرا کرد. این اثر، روایتگر بخش هایی از خطبه غدیر خم است که با طراحی فاطمه کاویانی و به همت هادی مظاهری اجرایی شده است.

یک اثر خارجی روی صحنه مشهد

حسام حساری، از بازیگران تلویزیون و سینمای مشهد، به زودی تئاتر «مراسم قطع دست در اسپوکن» را در مقام کارگردان روی صحنه می برد. در این نمایش به نویسندگی مارتین مک دونا که از شبیه ۲۵ تیرماه، ساعت ۲۰:۳۰ در سبک کمدی سیاه در هتل پنج ستاره پارس اجرا می شود، علیرضا ضیاعمینی، بهادر اورعی، مهدی فرخنده، آرمان صفری و صبا صفار به ایفای نقش می پردازند. در این نمایش ۷۵ دقیقه ای، ماجرای مردی به نام کارمایکل را خواهید دید که برای یافتن دست خود که گروهی بزهارک در نوجوانی آن را قطع کرده اند، با چند جوان خرده خلافکار درگیر چالش هایی خوشونت آمیز می شود.

اجرای «بگید که کی قوی تره» ویژه کودکان

نمایش کمدی موزیکال «بگید که کی قوی تره» به کارگردانی حمیدمحمدی

به زودی در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان واقع در بولوار

فکوری روی صحنه می رود.

در این نمایش کودک و نوجوان، افسانه اخمسی،

محمدنادم، پریسا پروانه

و ملیکا خبازه نقش می آفرینند.

اثر هنرمند مشهدی در تالار وحدت

نمایش، کلفت ها، با طراحی و کارگردانی

مرتضی میرمنظمی، برای اجرای در تالار وحدت آماده

می شود. این کارگردان

مشهدی تئاتر کشور

همچون بسیاری از همکاران

خود، در دوران کرونا اثری

را روی صحنه نبرده بود و حالا

مشغول تمرین و آماده سازی تازه ترین نمایش خویش است که با بازی صابر

اوبر، سحر دولتشاهی و الهام کرداروی صحنه می رود. نمایشنامه

«کلفت ها»، نوشته ژان ژنت، نویسنده شهیر فرانسوی است و از

مهم ترین آثار ادبیات نمایشی جهان به شمار می آید که

تاکنون کارگردانان بی شماری آن را روی صحنه برده اند. در

کارنامه هنری مرتضی میرمنظمی، اجرای نمایش هایی

همچون «مالی سویی»، «P2»، «پنج ثانیه برف»، «ابرها»،

«فرکانس»، «زن، مرد»، «بکت»، «فاوست» و... به چشم

می خورد.

برگزاری اردوی سوم پالیز

سومین و آخرین اردوی عکاسی جشنواره ملی پالیز در روزهای ۲۳ و ۲۴ تیرماه

برگزار می شود. در این

اردو، عکاسان مشهدی و خراسانی از مزارع کشت

خربزه و اماکن شهری و تاریخی تریب جام بازدید

و عکاسی خواهند کرد.

این جشنواره به دبیری فرامرز عامل بردبار، پاییز امسال در

تریب جام برگزار خواهد شد.

رونمایی «نیم رخ تابستان» در هنر خانه «بن بست»

مراسم رونمایی و نقد کتاب «نیم رخ تابستان»، از مجموعه اشعار جواد کلیدری، پنجشنبه ۲۳ تیرماه

بین ساعت ۱۸ تا ۲۰ در

هنر خانه بن بست برگزار خواهد شد. در این مراسم

که اجرایش برعهده عاطفه رنگ آمیز است، علی عربی،

مهدی آخرتی، علیرضا

جهانشاهی و رضا عابدین زاده به عنوان منتقد، اثر جدید این

شاعر را نقد خواهند کرد. در این نشست، شاعرانی چون عباس

ساعی، محمد باقر کلاهی اهری، علیرضا سپاهی لاین، سهیلا

دیزگلی، نرگس برهمند، خسرو نوربخش، حسین صالحی،

جواد یونسی و... حضور می یابند.